

Mark
van der
Schaaf
Abduraman

Gaia • Chapbooks

Abduraman

Mark van der Schaaf

Abduraman

Gaia • Chapbooks, 2020

Tekst © Mark van der Schaaf, 2020

ISBN 978-1-716-43412-9

Abduraman is deel 14
van de Gaia • Chapbooks reeks

*'We grasp at symbols, talismans, triggers of association
to what's forever gone.'*

– Chris Kraus

Abduraman

Abduraman is een zeldzaam mens. Zijn aanwezigheid is zo vanzelfsprekend dat als je niet op zoek bent naar een wonderbaarlijk wezen, je hem misschien zou missen. In maart zag ik hem een sigaret roken. Hij stond onder betonnen zuilen, te midden van slaven van genderheksen en met juwelen getooide freaks. Mijn intuïtie weerhield me om mezelf voor te stellen dus weet ik niet meer wat ik zei. Hallo of zo, of iets anders mysterieus.

In mijn vroege jaren verzamelde ik boeken als een acoliet, op jacht naar het spook op de achtergrond, wetende dat taal zowel een portaal als archief was. Ik smeekte Abduraman om te kopiëren, iets te communiceren, maar heel graag wilde ik het niet. Hij liep toen met me mee door de gang naar de deur van een kantoor in een vervallen toren met uitzicht op het gebeuk en het vuil van de stad. Op die momenten – tegen het geschreeuw van het verkeer in dat door een raam het kantoor binnenstroomde – in de schemering van zijn bungalow op een vakantiepark leerde ik ook de grote lijnen van zijn verhaal.

Het was mijn preoccupatie met de wereld die me naar Abduraman trok, en ik raakte onmiddellijk in de ban: sexy, tegenstrijdig, uitdagend, onzeker, hilarisch. Toen ik de kans kreeg hem te spreken, droeg ik een uniform, een zwart T-shirt met witte letters met de tekst 'Ben jij anders?' Het voelde als iets wat een hijzelf zou dragen. Hij zei me dat hij gedurende de busrit met zijn rits zat te hannesen en dat dit een goed teken was, waarna we debatteerden over nierbekkenontsteking, dagboeken en zelfcontradictie.

Als hij praat neemt Abduraman een meisjesachtige manier van doen aan: zacht tuimelend, onromantisch en beknopt. Institutioneel altruïsme interesseert hem niet. Hij belt me vaak urenlang – gênante monologen over intriges bij de burens, auto's in de straat, zoveel glazen wijn. Ik dacht dat het ging om ontheemding en immigratie, de algemene instabiliteit van alles, maar het werden gesprekken over een autobiografische ik, een ik-mis-je-zo-mis-je-mij-ook-zo-ik.

Abduraman bracht zijn volwassenheid door, verhuisde en bekleedde een administratieve baan in de seksindustrie. Glas na glas wijn drinkend, bood hij boeken en inzichten aan, sprak hij over de juiste muziek en freaks. Met een diep, soms aarzelend accent riep hij een wereld op van duistere revolutionairen, overspoeld door het eclectische plezier van hun werk, doordrenkt van diepe rouw om de verloren momenten. Hier hoorde ik thuis. Hier waren we geile autonomen, geen bakens van filosofie, maar mensen die het gevoel hadden nergens deel van uit te maken en waar ik op de een of andere manier naar binnen kon sluipen als jongste bediende.

's Nachts organiseerde Abduraman iets in de Bizar Bar en baseerde hij elke gebeurtenis op één letter van het alfabet; de fragmenten van exces en dure porno. Dat leven beweerde nooit academisch te zijn, was intiem, geworteld in het Europese, niet gebonden aan de canon ervan, verbonden met wasserettes en underground, zonder ooit te verdwalen in zelfrespect of toegeeflijke excessen. Soms maakte Abduraman ruimte voor de anderen. Dan gleed zijn donker haar over zijn droevige ogen, een sigaret bungelend uit zijn mond en sprak hij met zelfspot over alles wat verloren ging, zonder ooit vitaal te worden.

Op de koffie, met een plak cake, vertelde hij ons over gehavende hoop en verwarmende oprechtheid, met een vleugje persoonlijke en intellectuele distantie. Hij noemde dat zijn schuilplaats. Het bevatte bijdragen van ons, wij driepotige katten en vlammeende wezens. Al deze dingen deden we met een stille gratie, hem voortstuwend, Abduraman: energiewezen, wij slaaf van zijn luie genoegens.

De curieuze liefdesrelatie van de wereld met kritische theorie en radicale subjectiviteit. Ach, er zijn essays over verschenen, maar altijd met een onopvallende duidelijkheid zoals elke passage waarin zelfbesef en politieke angst worden gemengd met persoonlijke inzichten van dichters. De titel? *Dit Lange Verhaal*, inclusief een mini-essay over huizen. Als Abduraman schrijft, dan liefst ingetogen met een afstandelijke toewijding. En precies op het moment dat het 't meest nodig was, naaide hij een regel pijnlijke poëzie.

Het gebeurde spontaan, de fragmenten over melodieën uit een jeugd geconfigureerd en gereïncarneerd. Ik zag stukken uit het verleden teruggebracht tot het enige dat past bij wat ik nu ervaar. Er vond onthechting plaats, kwetsbaar, die maar een paar minuten duurde. Velen bezongen de genezende pijn, de echte pijn die zo scherp als een mes waarmee je een wond hecht en zoals alle genezingen uiteindelijk kortstondig bloedt.

Ik weet niet waar Abduramans leven begon, maar ik vermoed ergens op een schoolfeestje waarin we allebei de afgelopen tien jaar hebben gewoond. We koesterden elke impuls in dit rommelige verleden, de zoete en vuile magie en de ruimte die het bood, creativiteit met een lage inzet voor alle gekken die we verzamelden. O, het gemak. We maakten stapels flessen, lazen vintage porno en ongebruikelijke boeken die Abduraman enkel voor dat doel had verzameld. Ik had er een ernstige waardering voor, naast een verfijnd verlangen – een verlangen bijna.

Toen Abduraman eind jaren tachtig naar Amsterdam kwam, zou hij er rondhuppelen en er een grapje van maken, maar hij had zijn eigen oorsprongsmythe al bedacht. Zijn boeken waren overal, ook de boeken die hij zelf publiceerde. We hebben ze gewoon ingeademd; de verhalen van meiden die slechte vriendjes delen, de pijnlijke delen. Een vriend vertelde me dat je vanaf de eerste pagina kon zien wat de aanpak werd en dat hij zichzelf erin herkende, de geboorte en de dood en de onbetrouwbaarheid van het geleefde leven.

Abduraman herinnert me graag aan overvolle fantasmen, onmogelijke figuren en distopische landschappen waarin brandweerlieden en andere wezens een occulte overgang maken naar poëzie en orgieën. Ze manifesteren een wereld waarvan ik hoop dat die Abduraman altijd achtervolgt: soms sluw met gecodeerde verwijzingen, bevolkt met theaterscènes, snobcultuur en tweederangs idolen. Er waren foto's van, boekomslagen. Kijk, hier leid ik Denise en Arthur rond, terwijl Abduraman een pompoen vingert, alsof hij treurt en in de gaten wordt gehouden door zijn moeder.

De titel die hij aan de workshop gaf, was grappig: empathische projectie, wat neerkwam op informatie over meisjes sensueel gedrapeerd tegen een bosrijk landschap of een waterval. Dan kibbelde de groep over zelfbeschikking en het serieus nemen van iemands gedachten en het gevoel volledig afgestemd te zijn op het hedendaagse. Volgens Abduraman zou het woord *Lebensabschnittgefährte* erg nuttig zou om zijn benadering te beschrijven. Ook zou hij nog hout kopen bij een oude man om voor zijn hut te staan en zijn geschiedenis te declameren, een aanhoudende vertraging.

Een reeks momenten, alsof je een lied hoort dat je herinnert aan de tijd die je zo veel schaduw gaf, het moment dat je een besmeurde brief vindt die in een hond is gestopt, kopie van een radicale theorie. Ooit werd mijn leven gered door een DJ. Die pijn heeft me naar hier geleid. Elk moment drong diep door in mijn hart dat voorbestemd was om nooit te vergeten, de dans van gisterochtend, de slurp van onze lichamen. Hoe veel collages heeft Abduraman van ons vertoond?

Zijn vermogen om de wereld te creëren, terwijl hij droomt en figuren vereert. Het is classic Abduraman. Dan manifesteert hij een wereld van hartenbrekers en liefdesverdriet, een ongrijpbare samenvloeiing van ondergrondse, kosmopolitische intriges, maar het kunnen ook orchideeën zijn, die voor altijd in onze ziel bloeien. Ik weet goed dat hij er zeer mee in zijn nopjes was, als een eenogige kat.

Ons protest was altijd vermengd met sentimentaliteit als een arbeider met een liefdesbrief die de vreugde maar niet benadert. Er kwamen voorlichtingsfolders van, grimmige afbeeldingen, zojuist uit een vuilnisbak gehaald of veel te lang gearhiveerd in een kast op een tienerkamer. Uit woede heb ik er een aantal gemaakt, landschappen van het Zwarte Woud, naaktfoto's en een paar omdat ik Abduraman miste, een observatie van iets dat niets met hem te maken had, een dogmatische vermomming. Er is vaak gevraagd waarom hij nooit glimlacht op foto's en daar heb ik over nagedacht. De realiteit is dat er geen kaarslicht was in de jaren nul.

Ik herinner me dat ik naar een stad lifte om een boze menigte te zien. Abduraman was er ook. Hij probeerde zijn boek te verkopen op een boerenmarkt, sprak er kort en straalde. Hij beschreef de situatie, de oorzaken en zijn actieplan in enkele woorden. Het is een zeer eenvoudig boek, een kroniek van de Nederlandse burgeroorlog die hij bijwoonde. Het is fascinerend hoe hij de tactische handelingen zo gedetailleerd beschrijft dat het lijkt alsof je verf ziet opdrogen. Hij stelde nog de vraag: als ik tekst afsnijdt, wat gebeurt er dan?

Die schuldbevuste, thrillerachtige sensatie als hij zichzelf tegensprak, hoe hij weer teruggaat naar zijn afstandelijke vader, of de beginjaren als sekswerker. Abduraman herinnerde zich een pijpbeurt in een badkamer, dat hij wakker werd en vier uur wachtte om dronken te worden. Ik dacht aan catharsis en de avant-garde precedentes voor opzettelijke fragmentatie en dat hij langskwam om te vertellen dat hij weer had gemasturbeerd en dat rituelen zo belangrijk zijn.

Ik gaf iedereen toegang tot alle overgebleven stukken. Er konden sigaretten bij betrokken zijn, een patrouille die iemand in een busje duwt en over de grens zet, een kamer waarin je veel komma's gebruikt. Alles wat leek, bleek waar: er staat een busje aan de overkant van de straat met Engelse kentekenplaten. Dat je zegt: dit is wat er aan de overkant van de straat staat, dit eet ik op brood, ik drink een glas rode wijn en dat iemand zegt: 'Voor mij was het ook zo.' En dat een ander zegt: 'O, nee, zo was het niet.' Vertel me Abduraman, hoe voorkom je dat een verhaal mythisch wordt?

Verantwoording

Eigenlijk een ode aan schrijfster en filmmaakster Chris Kraus, van wie ik meerdere interviews las, waaruit ik die fragmenten haalde die mij intrigeerde. Door woorden en zinsdelen te veranderen en eigen tekst toe te voegen, ontstond vanzelf een reeks. Ik overwoog de naam Chris op te voeren als alter ego, maar koos voor Abduraman, een eenvoudige Tataarse naam.

UITGAVEN IN DE GAIA • CHAPBOOKSREEKS

- #1 – *Gecomprimeerd dagboek 2018* – Ton van 't Hof
- #2 – *Dieren op schaal* – Gert de Jager
- #3 – *Ken je mij?* – Richard Mijnten
- #4 – *Warhoofds leerdichten 1. Dag in, dag uit.* – Alain Delmotte
- #5 – *Brandsma. Een Friese familiechroniek* – Ton van 't Hof
- #6 – *Schitterende, labiele knooppunten* – Gert de Jager
- #7 – *Schoon* – Willem Thies
- #8 – *Waar tijd al niet goed voor is* – Ton van 't Hof
- #9 – *Your Daily Fake Poetry* – Bob Vanden Broeck
- #10 – *De kolengruizer* – Martin Knaapen
- #11 – *[AUTO]OBSERVATIES* – Ton van 't Hof
- #12 – *Warhoofds leerdichten 2. Alsof licht niet van de zon komt* – Alain Delmotte
- #13 – *Het grote roeren* – Gert de Jager
- #14 – *Abduraman* – Mark van der Schaaf